

University for Business and Technology in Kosovo

UBT Knowledge Center

Theses and Dissertations

Student Work

Summer 6-2020

Raportimi i BBC-së për dialogun Kosovë-Serbi 2013-2019

Diora Dabinovci

University for Business and Technology - UBT

Follow this and additional works at: <https://knowledgecenter.ubt-uni.net/etd>

Part of the [Communication Commons](#)

Recommended Citation

Dabinovci, Diora, "Raportimi i BBC-së për dialogun Kosovë-Serbi 2013-2019" (2020). *Theses and Dissertations*. 1726.

<https://knowledgecenter.ubt-uni.net/etd/1726>

This Thesis is brought to you for free and open access by the Student Work at UBT Knowledge Center. It has been accepted for inclusion in Theses and Dissertations by an authorized administrator of UBT Knowledge Center. For more information, please contact knowledge.center@ubt-uni.net.

Kolegji UBT

Fakulteti për Media dhe Komunikim

Raportimi i BBC-së për dialogun Kosovë-Serbi 2013-2019

Shkalla Bachelor

Diora Dabinovci

Qershor, 2020
Prishtinë

Kolegji UBT
Fakulteti për Media dhe Komunikim

Punim Diplome
Viti Akademik 2016-2017

Diora Dabinovci

Raportimi i BBC-së për dialogun Kosovë-Serbi 2013-2019

Mentori dr.Gjylie Rexha

Qershor, 2020

Ky punim është përpiluar dhe dorëzuar në përmbushjen e kërkesave të pjeshme për Shkallën Bachelor

ABSTRAKTI

Transmetuesi publik britanik, BBC, vlerësohet media me ndikim te audiencat në nivel ndërkombëtar. Fillimisht BBC është krijuar si media publike për t'i shërbyer audiencës britanike, mirëpo që në vitet e para të funksionimit të saj, BBC është shndërruar në media që synon edhe audiencat në vende të tjera. BBC transmeton program në gjuhë të ndryshme dhe u kushton vëmendje ngjarje dhe proceseve të rëndësishme në nivel global.

Raportimi për ngjarjet në Kosovë, historikisht ka qenë në fokus të raportimit të BBC-së. Ky punim diplome përqendrohet në shtjellimin e raportimit të BBC-së për Kosovën në periudhën 2013-2019, konkretisht për procesin e dialogut ndërmjet Kosovës dhe Serbisë.

Metoda që përdoret për përgatitjen e këtij punimi është analiza e materialeve që ka përgatitur BBC për këtë temë. Nga arkivat online të BBC-së në gjuhën angleze, mblidhen materiale në formatin tekst, audio dhe video për ngjarjet kryesore në procesin e dialogut.

Punimi arrin në konkluzionin se procesi i dialogut ndërmjet Kosovës dhe Serbisë nuk është vetëm ngjarje e rëndësishme për mediat nacionale të të dyja vendeve apo atyre të rajonit, por tërheq vëmendjen edhe të mediave me ndikim global. Edhe këtë proces, BBC e raporton bazuar në standardet e saj profesionale si media e paanshme dhe objektive.

MIRENJOHJE\FALENDERIMET

Për punimin e kësaj teme të diplomës më është dashur përkrahja e shumë njerëzve, të cilët dua t'i falenderoj.

Së pari falenderojë profeorshën që njëkohesisht ka qenë edhe mentore Gjylije Rexha, për përkushtimin dhe angazhimin e pareshtur që ka kushtuar ndaj meje.

Së dyti falenderojë familjen dhe rrethin e ngushtë për mbështetjen gjatë këtyre 3 vite të studimeve, dhe për përfundimin e temës së diplomës.

PERMBAJTJA

HYRJE	1
1.1 Historiku i BBC-së.....	1
1.2 Misioni i BBC	2
1.3 Dialogu Kosovë - Serbi.....	4
2. SHQYRTIMI I LITERATURES	6
2.1. Mediat Ndërkombëtare.....	6
2.2 BBC në kontekstin e medias globale	7
3. DEKLARIMI I PROBLEMIT	10
4.METEDOLOGJIA	11
5. PREZANTIMI DHE ANALIZA E REZULTATEVE	12
5.1 Lideret e Kosovës dhe Serbisë takohen për herë të parë.....	12
5.2 Dështon arritja e marrëveshjes në bisedimet Serbi-Kosovë në Bruksel	13
5.3 Kosova "dëshiron marrëdhënie të mira fqinjësore" me Serbinë	14
5.4 Serbia dhe Kosova arrijnë marrëveshjen e shënjestruar të ndërmjetësuar nga BE	15
5.5 Përleshja Serbi-Shqipëri mbi Kosovën deformojnë (shënojnë) vizitën historike të Ramës	16
5.6 Kosova dhe Serbia nënshkruajnë marrëveshjen ‘pikë reference’	17
5.7 Pse deputetët e opozitës në Kosovë e mbushin parlamentin me gaz lotsjellës	19
5.8 Kosova mbush 10 vjet , por çfarë ka ende nevojë të bëjë	22
5.9 Bisedimet Kosovë-Serbi: Pse shkëmbimi i tokës mund të sjelle ndarjen	26
5.10 Kosova godet Serbine me tarifën 100%	28
5.11 Ushtria e ëndrrave të Kosovës, nevrikosë shtetin fqinjë Sërbinë.....	29
5.12 Takimi i një shqiptari dhe një serbeje	31
6.KONKLUZIONET DHE REKOMANDIMET	33
7.REFERENCAT	33

LISTA E FIGURAVE

- Figura 1. (Shpenzimi i licencës mujore të qytetarëve të Mbretërisë së Bashkuar për BBC-në)9
- Figura 2. (Takim në mes Catherine Ashton dhe dy kryeministrave Hasim Thaçi dhe Ivica Dačić)13
- Figura3.(Mimoza Kusari Lila në intervistë Hardtalk në BBC)15
- Figura4.(Catherine Ashton së bashku me kryeministrat e të dy vendeve, Kosovës dhe Serbisë)15
- Figura5. (Kryeministri i Shqipërisë Edi Rama dhe ai i Serbisë Aleksander Vucic në një conference)17
- Figura6. (Postimi i Ministrit të Jashtëm Hashim Thaci për lajmrimitin e kodit ndërkombëtar të Kosovës +383)19
- Figura7. (Deputetet e opozitës së Kosovës duke hedhur gaz lotsjellës në parlament)20
- Figura8. (Protestuesit e opozitës u mblodhën ndërsa Albin Kurti u arrestua nga policia)22
- Figura9. (Fëmijet duke festuar festën e pavarësisë së Kosovës në sheshin e Prishinës)23
- Figura10. (Harta e Kosovës)25
- Figura11. (Harta e Kosoves ku tregonë popullsinë e serbëve në Kosovë)26
- Figura12. (Presidentët e të dyja vendeve)27
- Figura13. (Mallrat që kalojnë si fillim në doganë)28
- Figura14. (Ushtarët e ushtrisë së Kosovës në detyrë).....30
- Figura15.(Ariani dhe Selena në urën e lumit Ibër).....32

1 HYRJE

1.1 Historiku i BBC-së

BBC është ndër mediat kryesore me ndikim global. Ajo transmeton programet në televizion, radio dhe internet. Misioni i BBC-së është: të informojë, edukojë dhe argëtojë.

British Broadcasting Company (BBC) u themelua në vitin 1922, nga firma të ndryshme private, për të transmetuar shërbime radio eksperimentale. Transmetimi i saj i parë ishte më 14 nëntor të atij viti.

Kompania, me John Reith si menaxher i përgjithshëm, u bë Korporata Britanike e Transmetimit në vitin 1927 dhe pushoi së ekzistuari si kompani në pronësi private. BBC filloi transmetimin eksperimental të televizionit në 1932, duke u bërë një shërbim i rregullt (i njohur si Shërbimi i Televizionit, BBC) në vitin 1936.

BBC është një korporatë publike pothuajse autonome që funksionon si një transmetues i shërbimit publik, gjë që parashihet me dokumentet përkatëse shtetërore. Karta Mbretërore (Royal Charter) shqyrtohet çdo dhjetë vjet, nga një bord i emëruar nga qeveria. Karta Mbretërore është baza 'kushtetuese' për BBC-në. Ajo përcakton Objektivin, Misionin dhe Qëllimet e BBC-së. Karta gjithashtu përshkruan rregullimet e qeverisjes dhe rregullimit të Korporatës, përfshirë rolin dhe përbërjen e Bordit të BBC-së. Karta aktuale filloi në 1 Janar 2017 dhe përfundon më 31 Dhjetor 2027. Qeveria do të kryejë një rishikim afatmesëm të Kartës, duke u përqëndruar në qeverisje dhe shërbimet rregullatore. (Shiko këtu <https://www.bbc.com/aboutthebbc/governance/charter>)

BBC-së i kërkohet nga statuti i saj të jetë e lirë nga ndikimi politik dhe tregtar, dhe përgjigjet vetëm shikuesve dhe dëgjuesve të saj. BBC është një korporatë nominalisht e pavarur, nga ndërhyrjet e drejtpërdrejta të qeverisë. Drejtohet nga një Bord i Guvernatorëve që përcaktohen si personalitete të njohura dhe të pavarur në punën e tyre. Menaxhimi i përgjithshëm i organizatës është në duart e një Drejtori të Përgjithshëm, të emëruar nga qeveria, por i cili vepron i pandikuar nga politika dhe në shërbim vetëm të BBC-së dhe audiencave të saj.

(Shiko këtu <https://www.newworldencyclopedia.org/entry/BBC>)

1.2 Misioni i BBC

Misioni ynë është "të veprojmë në interes të publikut, duke i shërbyer të gjithë audiencës përmes ofrimit të një produkti dhe shërbimeve, të paanshme, me cilësi të lartë dhe të veçantë, të cilat informojnë, edukojnë dhe argëtojnë", theksohet në dokumentin bazë të BBC-së. Karta gjithashtu përcakton pesë qëllimet publike të kësaj mediaje:

1.2.1 Për të siguruar lajme dhe informacion të paanshëm për të ndihmuar njerëzit të kuptojnë dhe të përfshihen me botën përreth tyre

BBC duhet të sigurojë lajme të sakta dhe të paanshme siç duhet, punët aktuale dhe programimin faktik për të ndërtuar të kuptuarit e njerëzve për të gjitha pjesët e Mbretërisë së Bashkuar dhe më gjerë në botë. Përmbajtja e tij duhet të sigurohet me standardet më të larta editoriale. Ajo duhet të ofrojë një gamë dhe thellësi të analizës dhe përmbajtjes që nuk është e disponueshme gjerësisht nga ofruesit e tjerë të lajmeve të Mbretërisë së Bashkuar, duke përdorur prezantuesit dhe gazetarët e kalibrit më të lartë, dhe lirinë e shprehjes, duke promovuar, në mënyrë që audienca të angazhohet plotësisht me çështje kryesore lokale, rajonale, kombëtare, të Mbretërisë së Bashkuar dhe çështje globale dhe të marrin pjesë në procesin demokratik, në të gjitha nivelet, si qytetarë aktiv dhe të informuar. (Shiko këtu <https://www.bbc.com/aboutthebbc/governance/mission>)

1.2.2 Të mbështesë mësimin për njerëzit e të gjitha moshave

BBC duhet t'i ndihmojë të gjithë të mësojnë për lëndë të ndryshme në mënyra që ata do të gjejnë të arritshëm, tërheqës, frymëzues dhe sfidues .BBC duhet të sigurojë një përmbajtje arsimore të specializuar për të ndihmuar mësimin për fëmijë dhe adoleshentë në të gjithë Mbretërinë e Bashkuar. Programi duhet të inkurajojë njerëzit të eksplorojnë lëndë të reja dhe të marrin pjesë në aktivitete të reja përmes partneriteteve me institucione arsimore, sportive dhe kulturore.

(Shiko këtu <https://www.bbc.com/aboutthebbc/governance/mission>)

1.2.3 Për të treguar rezultatet dhe shërbimet më krijuese, me cilësi më të lartë dhe të veçantë.

BBC duhet të sigurojë prodhim me cilësi të lartë në shumë zhanre të ndryshme dhe në një gamë shërbimesh dhe platformash që përcakton standardin në Mbretërinë e Bashkuar dhe ndërkombëtarisht. Shërbimet duhet të jenë të dallueshme nga ato të ofruara diku tjetër dhe duhet

të marrin rreziqe krijuese, edhe nëse jo të gjithë kanë sukses, në mënyrë që të zhvillojnë qasje të reja dhe përmbajtje inovative.

(Shiko këtu <https://www.bbc.com/aboutthebbc/governance/mission>)

1.2.4 Të reflektojë, përfaqësojë dhe shërbejë për bashkësitë e ndryshme të të gjitha kombeve dhe rajoneve të Mbretërisë së Bashkuar dhe, duke bërë kështu, të mbështesë ekonominë krijuese në të gjithë Mbretërinë e Bashkuar.

BBC duhet të pasqyrojë larminë e Mbretërisë së Bashkuar si në rezultatet ashtu edhe në shërbimet e saj. Duke vepruar kështu, BBC duhet të përfaqësojë me saktësi dhe në mënyrë autentike dhe të portretizojë jetën e njerëzve të Mbretërisë së Bashkuar sot, dhe të rris ndërgjegjësimin për kulturat e ndryshme dhe pikëpamjet alternative që përbëjnë shoqërinë e saj. Ai duhet të sigurojë prodhim dhe shërbime që plotësojnë nevojat e kombeve, rajoneve dhe komuniteteve të Mbretërisë së Bashkuar. BBC duhet të bashkojë njerëzit për përvojat e përbashkëta dhe të ndihmojë kontributin në kohezionin shoqëror dhe mirëqenien e Mbretërisë së Bashkuar. Në komisionimin dhe dhënien e rezultateve, BBC duhet të investojë në ekonomitë krijuese të secilit prej vendeve dhe të kontribuojë në zhvillimin e tyre.

(Shiko këtu <https://www.bbc.com/aboutthebbc/governance/mission>)

1.2.5 Për të reflektuar Mbretërinë e Bashkuar, kulturën dhe vlerat e saj për botën

BBC duhet të sigurojë mbulim të lajmeve me cilësi të lartë për audiencën ndërkombëtare, bazuar në mënyrë të vendosur në vlerat britanike të saktësisë, paanshmërisë dhe drejtësisë. Shërbimet e tij ndërkombëtare duhet ta vendosin Mbretërinë e Bashkuar në një kontekst botëror, duke ndihmuar në kuptimin e Mbretërisë së Bashkuar në tërësi, përfshirë kombet dhe rajone të tij, kur është e përshtatshme. Ai duhet të sigurojë që prodhon prodhim dhe shërbime të cilat do të shijohen nga njerëzit në Mbretërinë e Bashkuar dhe globalisht.

(Shiko këtu <https://www.bbc.com/aboutthebbc/governance/mission>)

1.3 Dialogu Kosovë - Serbi

Dialogu në mes Kosovës dhe Serbisë është proces shumë i rëndësishëm për të dyja vendet. Kosovës dhe Serbisë me përfundimin e dialogut pritet t'u jepet drita jeshile e hapjes së procesit të antarësimit të të dyja vendeve drejt Bashkimit Evropian.

Sipas një analize të Institutit Demokratik të Kosovës “ Dialogu Kosovë – Serbi : Sfida dhe rrugaPërpara2018:06” vlerësohet se: “Gjykata Ndërkombëtare e Drejtësisë hapi rrugë për nisjen e një procesi të ri të dialogimit ndërmjet Kosovës dhe Serbisë që për qëllim kishte zgjidhjen e kontesteve bilaterale, gjë që do të çonte në normalizimin e plotë të marrëdhënieve ndërmjet dy shteteve. Por, procesi i dialogut ka qenë i mbyllur. Mungesa e transparencës dhe llogaridhënies kanë ndikuar edhe në zbatimin e marrëveshjeve të arritura. Në të njëjtën kohë për shkak të mungesës së informacionit, pakënaqësitë dhe kundërshtimet ndaj dialogut janë rritur. Shtatë vite nga fillimi i dialogut, progresi i shënuar në marrëdhëniet ndërmjet dy vendeve është i vogël. Janë arritur një numër i konsiderueshëm i marrëveshjeve, por zbatimi i tyre ka qenë jo i kënaqshëm. Arsyet e moszbatimit ishin të ndryshme , duke filluar nga mungesa e vullnetit politik, e deri te konflikti i përmbajtjes së tyre me rendin kushtetues e juridik të Republikës së Kosovës. Në të njëjtën kohë, Serbia ka vazhduar të llojë dhe pengojë konsolidimin e Kosovës në arenën ndërkombëtare. Bashkimi Evropian e ka bërë të qartë se në një afat të shkurtër kohor, pret arritjen e një marrëveshjeje ligjërish të obligueshme ndërmjet palëve, në menyrë që t'u hapet rrugë për avancimin drejt anëtarësimit në BE (Bashkimi Evropian).

Në këtë raport gjithashtu thuhet se: ‘ Kuvendi i Republikës së Kosovës miratoi Rezolutën përmes së cilës mbështeste dialogun midis dy shteteve të pavarura dhe sovranë, Kosovës dhe Serbisë, për çështje praktike, në inetrës të përmisimit të jetës së qytetareve dhe të avancimit të agjendës evropiane për të dy shtetet dhe për rajonin. Kjo Rezolutë gjithashtu e obligoi Qeverinë e Kosovës që të ja paraqes Kuvendit dokumentin themelorë për dialogun brenda afateve ligjore dhe rikonfirmon të drejtën e Kuvendit për të ratifikuar marrveshje ndërkombëtare’.

Shiko këtu (<http://kdi-kosova.org/wp-content/uploads/2018/03/18-Sfidat-FINAL-ALB-06.pdf>)

Dialogu deri në ditët e sotme është drejtuar nga udhëheqësit shtetëror. Në fillimet e dialogut, fillimisht i paraqitur si dialog teknik, përfaqësuese për Kosovën ka qenë znj Edita Tahiri (viti 2011) dhe përfaqësues i Sërbisë ishte Borko Stefanovic. Më vonë me ndryshimin e Rezolutës

më 18 tetor 2012, Kuvendi i Republikës së Kosovës miratoi rezolutën e re me anë të së cilës autorizoi Qeverinë e Republikës së Kosovës që të udhëheq me procesin e dialogut politik. Dialogu vazhdoi nën drejtimin e kryeministrit Hashim Thaçi deri në vitin 2014 . Vlen të theksohet që në vitin 2013 u nënshkruan disa marrveshje ndërmjet kryeministrit të Kosovës Hashim Thaçi dhe kryeministrit të Serbisë Ivica Daçiq nën ndërmjetësimin e përfaqësueses të BE-se për dialogun Kosovë-Serbi, baroneshës Katherine Ashton . Në vitin 2013-2014 ndërmjetësimin e dialogut e merr Federica Mogherini ku zëvendësoi baroneshën Ashton me përfundimin e mandatit të saj. Në vitin 2015 dialogu vazhdoi me kryeministrin Isa Mustafa ku po në këtë vit u nënshkruan disa marrveshje , ndër to edhe ajo për krijimin e Asociacionit të Komunave me shumicë serbe. Dialogu vazhdoi me Hashim Thaçin tani si president, pasi që kryeministri i atëhershëm Ramush Haradinaj ,u tërhoq nga dialogu . Deri tani janë arritur 33 marrveshje, disa prej të cilave ende nuk zbatohen.

Shiko këtu (<http://kdi-kosova.org/wp-content/uploads/2018/03/18-Sfidat-FINAL-ALB-06.pdf>)

2 SHQYRTIMI I LITERATURES

2.1. Mediat Ndërkombëtare

Mediat ndërkombëtare janë ai lloj i mediave që synojnë audiencë më të gjërë sesa ato nacionale. Ato ushtrojnë ndikimin e tyre në nivelin global. Ndikimi i tyre shtrihet në mjedise me diversitet kulturor, etnik, politik, ekonomik. Këto media janë korporata multinacionale në të cilat procesi i globalizimit përfshinë prodhimin e përmbajtjes programore, shpërndarjen dhe audiencat të cilat synojnë t'i arrijnë. Ndikimin më të madh e ka televizioni. Programet më të suksesshme nuk prodhohen vetëm për “konsum” nacional, por për shpërndarje në nivelin ndërkombëtar.

Industria globale e mediave dominohet nga një numër i vogël i kompanive të mëdha, të cilat kanë në pronësi media të ndryshme tradicionale dhe të reja. Këto kompani veprojnë në nivel global, por e kanë origjinën kryesisht nga një grup i vogël i vendeve të fuqishme (SHBA-ja, vendet e Evropës Perëndimore, Australia, Japonia etj). Karakteristika kryesore e mediave me ndikim global është mbulimi i zhvillimeve në rajone të ndryshme të botës.

Raportimi për mediat me ndikim global ruan karakteristikat kryesore të raportimit për mediat nacionale dhe më me pak ndikim, në lëmin e parimeve që përdoren për raportim. Saktësia e informacionit që përcjellin, objektiviteti, paanshmëria etj, janë parime që gjerësisht zbatohen edhe në mediat ndërkombëtare. Shkalla e zbatimit të këtyre parimeve në mediat ndërkombëtare është zakonisht më e lartë dhe buron nga besueshmëria e përgjegjësia që ato kanë. Raportimi për këtë lloj të mediave në shumë raste nënkupton raportim për zhvillimeve që kanë ndikim rajonal e jo vetëm brenda vendit ku ndodh ngjarja.

Raportimi për këto media nënkupton ofrimin për një audiencë të gjerë të informacionit nga zona të krizave dhe fatkeqësive të mëdha: luftërat, konfliktet, fatkeqësitë natyrore, zhvillimeve të të gjitha fushave me ndikim global. Gjithnjë ka faktorë tjerë të jashtëm që mundohen të pengojnë raportimin. Për shkak të ndikimit që kanë në opinionin ndërkombëtar, gazetarët e këtyre mediave bartin përgjegjësinë e përcjellësit të “informacionit të dobishëm” që ndikon në përmirësimin e një gjendjeje që mund të jetë e rëndë.

Gazetari duhet të dijë që raportimi i tij mund të ndikojë tek opinioni dhe në politikë . Gazetari e mirë është gazetaria e përkushtimit pas ngjarjeve që mbulohen. “Në këtë kontekst një nga rolet më të rëndësishme të gazetarisë është ai i zgjimit të ndërgjegjes së publikut. Është në dorën e gazetarit për të vendosur se kur duhet të dhënë alarmi dhe sa më mirë duhet të bëhet kjo gjë. Nuk ndodh që lajmet thjesht shfaqen dhe sakaq treten. Ato mund të kenë një efekt të caktuar , sidomos atëherë kur përgaditen për së mbari. Fjala e urtë që mediat nuk u thonë njerëzve çfarë të mendojnë , po si e qysh ‘të vrasin mendjen’ është e saktë. Efekti i një lajmi nuk është diçka vendimtare në vetevete, por së bashku me faktorët e tjerë ndikon”. (Seib 2002 : 22,23,29)

Seib vlerëron gjithashtu se në thelb të të gjitha perpjekjeve të një organi të medias është përcaktimi i asaj çka ia ‘vlen të quhet lajm’. “Në një shkallë të konsiderueshme, publiku u kushton rëndësi problemeve që janë të pranishme në menynë e medias. Lexuesit, dëgjuesit dhe shikuesit nuk shkojnë dhe të interesohen për të gjitha problemet që trajtohen, po një gjë është e sigurt që ata nuk pyesin për problemin që nuk gjenden në meny. Në qoftëse ngjarjet në Sudan raportohen nga disa prej organeve më të mëdha të medias, të paktën një pjesë e audiencës do t’u kushtojë vëmendje. Po në qoftë se ato ngjarje nuk mbulohen nga mediat kryesore, pak gjasa ka që të depërtojnë në ndërgjegjen e publikut”. (Seib 2002 :34)

2.2 BBC në kontekstin e medias globale

Shërbimi Botëror BBC (BBC World Service)

BBC World Service është një transmetues ndërkombëtar multimedial që ofron një gamë të gjerë të programeve në radio, TV dhe në internet.

Ajo arrin një audiencë javore prej rreth 279 milion njerëz në mbarë botën. Është një nga eksportet kulturore të rëndësishme për Mbretërinë e Bashkuar - duke frymëzuar dhe ndriçuar jetën e njerëzve në të gjithë globin, duke i ndihmuar ata të kuptojnë botën në të cilën jetojnë. Një e katërta e audiencës globale javore është midis 15 dhe 24 vjeç. Në vitet e fundit, Shërbimi Botëror i BBC-së ka shënuar zgjerimin e tij më të madh që nga vitet 1940. Tani operon në më shumë se 40 gjuhë në të gjithë botën nga Koreja Jugore e deri në Egjipt, apo pjesë tjera të botës.

Sipas Kartës Mbretërore, BBC financohet kryesisht përmes tarifës së licencës që paguhet nga familjet në Mbretërinë e Bashkuar. Në vitin 2016 Qeveria e Mbretërisë së Bashkuar i dha asaj një grant 291 milion £ për katër vjet për një program modernizimi dhe shërbimi të ri gjuhësor.

Ky grant administrohet nga Zyra e Jashtme dhe Commonwealth.

Shiko(<https://www.bbc.com/aboutthebbc/whatwedo/worldservice>)

BBC thekson se tarifa e licencës e lejon të sigurojë një gamë të gjerë të përmbajtjes televizive, radiofonike dhe në internet, si dhe zhvillimin e mënyrave të reja për ta shpërndarë atë për audiencat. Përveç financimit të programeve dhe shërbimeve të BBC-së, një pjesë e tarifës së licencës kontribuoi në kostot e përdorimit të brezit të gjerë për popullatën në Mbretërinë e Bashkuar dhe fondet e kanalit televiziv Uells S4C dhe kanaleve televizive lokale. Tarifa e licencës lejon që shërbimet e BBC-së në Mbretërinë e Bashkuar të mbeten falas dhe të pavarura. (Shiko këtu <https://www.bbc.com/aboutthebbc/governance/licencefee>)

Edhe me mënyrën e financimit dhe përgjegjësinë që BBC manifeston nga publikut, kjo media mbetet model për t'u ndjekur nga mediat në gjithë botën. Në dokumentet e BBC-së deklarohet se:

“Mënyra me të cilën jemi financuar do të thotë që ne duhet të sigurojmë që BBC ofron vlera për ata që paguajnë për të. Kjo do të thotë të investoni sa më shumë para për të siguruar përmbajtjen dhe shërbimet që dëshironi.

Ne e bëjmë këtë nga:

- Reduktimi i shpenzimeve të përgjithshme

94% e shpenzimeve të kontrollueshme të BBC-së këtë vit u përqëndruan në përmbajtje dhe shpërndarje, vetëm 6% u shpenzuan për drejtimin e organizatës...160 milion funtam kursime vjetore u dorëzuan gjatë vitit 2017-18, duke marrë kursimet kumulative në 244 milion.

(Shiko këtu <https://www.bbc.com/aboutthebbc/governance/licencefee>)

How your monthly licence fee is spent
2018/19 £12.54 per household (2017/18: £12.25)

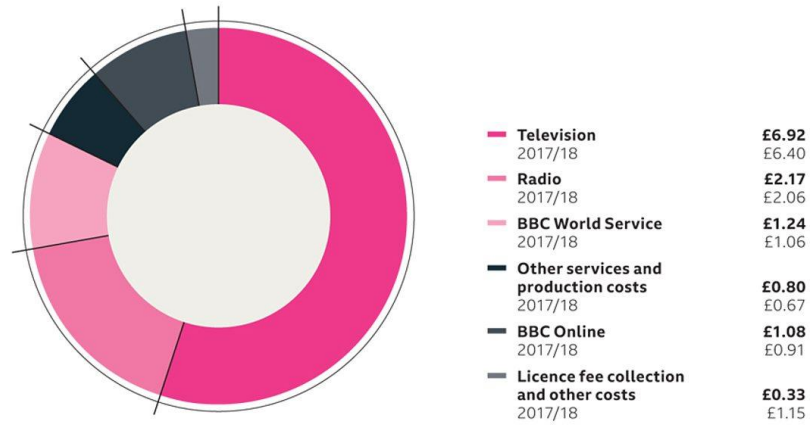

Figura 1. (Shpenzimi i licencës mujore të qytetarëve të Mbretërisë së Bashkuar për BBC-në)

3 DEKLARIMI I PROBLEMIT

Mediat ndërkombëtare janë ato media që dëshirojnë të arrijnë më tepër audiencë sesa vetëm ato nacionale. Andaj për raportimin e një problemi të caktuar ato mund të ndikojnë edhe në reputacionin e një vendi.

E njëjta gjë mund të ndodh edhe me raportimin e mediave globale për Kosovën. Pas shpalljes së pavarësisë Kosova vazhdon të kalojë periudhën e zhvillimit, që përshkruhet si demokraci e brishtë. Raportimi i kësaj kategorie të mediave ka ndikim mbi imazhin e një vendi, edhe të Kosovës. Raportimi për Kosovën ka mjaftë rëndësi, aq më tepër kur Kosova po kalon nëpër procese të rëndësishme politike, qofshin ato të politikës brenda vendit apo në raportet me shtetet tjera. Procesi i dialogut me Serbinë rënditet në mesin e këtyre proceseve të vlerësuara të rëndësishme. Në këtë kontekst, jo vetëm për Kosovën mirëpo edhe për Serbinë raportohet me qasje jo aq pozitive. Kemi shembuj të materialeve të transmetuara në BBC si: ‘Komshijtë që nuk ndajnë kafën’, që tregojnë se ende ka tension në mes të dy vendeve edhe në nivelin e qytetarëve, jo vetëm politikës. Andaj raportimi për Kosovën në mediat ndërkombëtare, përfshirë BBC-në, ka mjaftë rëndësi për imazhin që i krijohet vendit .

4 METEDOLOGJIA

Për realizimin e këtij punimi kemi përdorur metodën e analizës. Kemi përzgjedhur tekste, video, audio dhe materiale të tjera të cilat i kemi gjetur nga arkivat elektronike të BBC-së që lidhen me objektimin e punimit, dialogun Kosovë-Serbi dhe kemi analizuar përmabjtjen e tyre.

BBC-ja, dialogun dhe takimet në mes dy vendeve e ka trajtuar në një kontekst më të gjerë. Përpos takimeve ajo ka trajtuar edhe rrëfimet e qytetarëve të të dyja vendeve. Atëherë si pjesë e monitorimit dhe analizës marrim edhe materiale të tjera që BBC-ja i ka përgaditur për raportet në mes Kosovës dhe Serbisë.

5 PREZANTIMI DHE ANALIZA E REZULTATEVE

Në pikën e pestë të prezntimit do shpalosim disa shembuj ku tregojmë për raportet në mes Kosovës dhe Serbise. Shembujt i kemi marrë nga arkivat e BBC-se si video audio apo vetëm nga portalet e BBC-së.

5.1 Lideret e Kosovës dhe Serbisë takohen për herë të parë

Në këtë kronikë BBC-ja raporton për takimin e parë të lidereve të te dyja vendeve.

BBC-ja për raportimin e kësaj ngjarjeje, që në hyrje thekson:

”Kryeministrat e Serbisë dhe territorit të ndarë të saj, Kosovës, janë takuar për herë të parë në bisedimet e ndërmjetësuara nga Bashkimi Evropian(BE) në Bruksel. Ivica Daçiç u takua me Hashim Thaçin e Kosovës në bisedimet e kryesuara nga shefja për pune të jashtme të BE-së, Catherine Ashton. Zyra e baroneshës Ashton tha që të dy udhëheqësit kishin marrë përsipër të punonin së bashku për normalizimin e marrëdhënieve”.

Ky ishte takimi i parë në mes Kosovës dhe Serbisë. BBC-ja në këtë kronikë më shumë njofton për raportin e dyja vendeve.

‘Serbia, e cila humbi sundimin mbi shtetin e Kosovës pas një lufte në 1999, nuk e pranon pavarësinë e saj.Shtetësia e Kosovës është njohur nga shumica e shteteve të BE-së dhe shumë vende të tjera. Baronesha Ashton tha që ajo dhe dy kryeministrat do të "takoheshin përsëri së shpejti ... për të përmirësuar jetën e njerëzve dhe për të ndihmuar në zgjidhjen e problemeve dhe, duke bërë kështu, t'i afrojmë Serbinë dhe Kosovën më pranë BE-së.’

Shiko këtu (<https://www.bbc.com/news/world-europe-20009608>)

Figura 2. (Takim në mes Catherine Ashton dhe dy kryeministrave Hasim Thaçi dhe Ivica Dačić)

5.2 Dështon arritja e marrëveshjes në bisedimet Serbi-Kosovë në Bruksel

Ky është shembulli i dytë në të cilin raporton BBC-ja për dialogun në mes të dy vendeve

Në këtë artikull BBC thekson:

“Bisedimet e ndërmjetësuara nga BE midis Serbisë dhe Kosovës janë ndërprerë pa marrëveshje. Kryeministri serb Ivica Dačić tha se ai nuk kishte arritur marrëveshje me homologun e tij të Kosovës, Hashim Thaçi, për normalizimin e marrëdhënieve.

Një zyrtar i BE tha se bisedimet në Bruksel kishin tentuar të zgjidhnin statusin e veriut të mbizotëruar nga serbët. Kosova shpalli pavarësinë e njëanshme në vitin 2008. Ndërsa shumë vende e njohin atë si një vend të pavarur, Serbia jo. "Përkundër gjithë këtyre takimeve të gjata, ne nuk kemi një marrëveshje në këtë moment," i tha zoti Dačić për mediat serbe.

Z. Thaçi u tha gazetarëve në Bruksel se Kosova kishte parashtruar propozime që do të kishin integruar të gjithë qytetarët, përfshirë serbët etnikë, në jetën e Kosovës. Zyrtarja e çështjeve të jashtme të BE-së, Catherine Ashton, e cila kryesoi bisedimet, tha se hapësira në mes dy palëve ishte "shumë e ngushtë, por e thellë".

Ajo tha se ishte takimi i fundit zyrtar që do të thërriste mes palëve. "Ata të dy do të kthehen përsëri dhe do të këshillohen me kolegët e tyre në kryeqytetet e tyre dhe do të më njoftojnë në ditët e ardhshme të vendimit të tyre" thuhej në deklaratën e saj.

Edhe në këtë artikull, ka shumë elemente të sfondit, me të cilin raportimi siguron njohuri edhe për njerëzit që nuk dinë për kontekstin historik, shoqëror etj., që përcakton peshën e një ngjarjeje.

“Tensioni ndërmjet shumicës etnike shqiptare të Kosovës dhe serbëve të mbetur etnikë kanë çuar në dhunë vitet e fundit, veçanërisht përgjatë kufirit verior me Serbinë. Shumë serbë etnikë që jetojnë në veri të Kosovës refuzojnë autoritetin e qeverisë së Kosovës në Prishtinë. Bashkimi Evropian luan një rol kryesor mbikëqyrës në Kosovë përmes misionit të sundimit të ligjit, Eulex, ndërsa ushtarët nga shtetet e BE-së vendosen si pjesë e misionit paqeruajtës KFOR. Serbia duhet të normalizojë marrëdhëniet me fqinjët e saj përpara se ajo të hyjë në Bashkimin Evropian”.

Shiko këtu(<https://www.bbc.com/news/world-europe-22010972>)

5.3 Kosova "dëshiron marrëdhënie të mira fqinjësore" me Serbinë

“Mimoza Kusari-Lila është Zëvendëskryeministre dhe Ministre e Tregtisë së Kosovës. Zhvillimi ekonomik në shtetin e ri është penguar nga marrëdhënia e hidhur me Serbinë fqinje. Mosmarrëveshja parandalon të dy shtetet të mirëprehen në familjen evropiane të kombeve. Pa investime evropiane dhe njohje ndërkombëtare universale, ekonomia e Kosovës mbetet më e varfra në të gjithë Evropën. Por, pavarësisht mosmarrëveshjeve në një pjesë të intervistës, zonja Kusari-Lila i tha Stephen Sackur në HARDtalk se:

‘Unë besoj që paqja me Serbinë nuk i duhet vetëm Kosovës , por të gjithë Ballkanit dhe Evropës, dhe besoj që Serbia gjithashtu dëshiron një të ardhme në Europë dhe normalizim të marrëdhënieve me Kosovën, është e detyrueshme që Serbia të tregojë që është normle dhe të tregoj që është e larguar nga dhimbjet dhe të shkuarën që nuk i bjen asnjë të mirë asnjë palë në Ballkan duke filluar nga lufta me Slloveninë dhe duke përfunduar me Kosovën. Është e rëndësishme që këto dy shtete Kosova dhe Serbia të kenë marrëdhënie të mira me njëra tjetrën”.

(Shiko këtu <https://www.bbc.com/news/av/world-radio-and-tv-22062983/kosovo-wants-good-neighbourly-relations-with-serbia>)

Figura 3. (Mimoza Kusari Lila në intervistë Hardtalk në BBC)

5.4 Serbia dhe Kosova arrijnë marrëveshjen e shënjestruar të ndërmjetësuar nga BE

Figura 4. (Catherine Ashton së bashku me kryeministrat e të dy vendeve, Kosovës dhe Serbisë)

Pas disa takimeve në Bruksel në mes të dy vendeve, arrihet një marrveshje mes dy paleve me ndihmën e Bashkimit Evropian.

“Serbia dhe ish krahina e saj e Kosovës kanë arritur një marrëveshje të ndërmjetësuar nga BE-ja që synon normalizimin e marrëdhënieve midis fqinjëve të Ballkanit. Sipas marrëveshjes së re, serbët në veri të Kosovës do të kenë policinë e tyre dhe gjykatën e apelit. Të dy palët gjithashtu ranë dakord të mos bllokojnë përpjekjet e njëri-tjetrit për të kërkuar anëtarësimin në BE.

Brukseli tha se do të hapte bisedimet e anëtarësimit në BE nëse Serbia heq dorë nga kontrolli i saj de-fakto mbi veriun e Kosovës. Marrëveshja duhet të lejojë që të dy palët të ecin përpara me

planet për anëtarësimin në BE. Brukseli do ta shohë atë si një hap të rëndësishëm për normalizimin e marrëdhënieve.

Marrëveshja u arrit pas muajve të negociatave të tensionuara midis kryeministrit serb Ivica Dačić dhe kryeministrit të Kosovës Hashim Thaçi në Bruksel. "Bisedimet kanë përfunduar. Teksti është inicializuar nga të dy kryeministrat," tha diplomatja e lartë e BE, Catherine Ashton, e cila ndërmjetësoi bisedimet. "Ajo që ne po shohim është një hap larg nga e kaluara dhe për të dy, një hap më afër Evropës".

Ndërkohë zoti Thaçi tha që marrëveshja do të ndihmojë në hapjen e rrugës që të dy: Kosova dhe Serbia të anëtarësohen në BE dhe NATO.

"Kjo marrëveshje do të na ndihmojë të shërojmë plagët e së kaluarës nëse kemi mençurinë dhe njohurinë për ta zbatuar atë në praktikë," tha ai. Në fillim të këtij muaji, Serbia refuzoi një propozim marrëveshjeje sepse "kushtet nuk garantojnë siguri të plotë dhe mbrojtje të të drejtave të njeriut për popullin serb në Kosovë".

Shiko këtu (<https://www.bbc.com/news/world-europe-22222624>)

5.5 Përleshja Serbi-Shqipëri mbi Kosovën deformojnë (shënojnë) vizitën historike të Ramës

Edhe pse kryeministri i Shqipërisë kishte shkuar për vizitë në Serbi me qëllime tjera, nuk kaloi pa përmendur Kosoven dhe pa u përplasur me liderin e Serbisë Aleksander Vuçiq për Kosovën.

BBC raporton për këtë çështje duke treguar se:

"Vizita e parë në Serbi për 68 vjet nga një kryeministër shqiptar është shndërruar në një sulm diplomatik për statusin e Kosovës, transmetuar drejtpërdrejt në TV. Udhëtimi historik i Edi Ramës në Beograd u pa si një përprjekje për të lënë mënjanë dallimet, pas largimit nga organizata ndërkombëtare e futbollit muajin e kaluar..."

Ne një konferencë shtypi kryeministri i Shqipërisë së bashku me homologun e tij serb kishin mendime të ndryshme. Ndërsa të dyja vendet kishin pozicione krejtësisht të ndryshme, zoti Rama tha se realiteti ishte "një dhe i pandryshueshëm".

"Kosova e pavarur është një realitet i pamohueshëm rajonal dhe evropian dhe ai duhet të respektohet," insistoi ai, duke provokuar një përgjigje të zemëruar nga Z. Vuçiç.

"Unë nuk e prisja këtë provokim," tha kryeministri serb. "Cfarë lidhje ka Shqipëria me Kosovën? Kosova nuk është pjesë e Shqipërisë dhe nuk do të jetë më kurrë. "

Shkëmbimi vazhdoi me z. Vuçiç duke thënë se askush nuk do ta poshtëronte Serbinë dhe zoti Rama mohoi që komentet e tij ishin provokuese.

"Sa më shpejt që të njihet Kosova aq më shpejt mund të ecim përpara", tha udhëheqësi shqiptar.

Diplomatët kishin provuar të zgjidhnin marrëdhëniet pas përleshjeve të muajit të kaluar dhe radioja serbe B92 raportoi se zoti Rama kishte folur përpara udhëtimit të tij për një fillim të ri për Ballkanin". (Shiko këtu <https://www.bbc.com/news/world-europe-29985048>)

Figura 5. (Kryeministri i Shqipërisë Edi Rama dhe ai i Serbisë Aleksander Vucic në një konferencë)

5.6 Kosova dhe Serbia nënshkruajnë marrëveshjen 'pikë referencë'

BBC raporton rreth arritjes së marrëveshjes që konsiderohet pikë referimi, për normalizimin e raporteve ndërmjet tyre. Në këtë shkrim thuhet:

“Kosova dhe Serbia kanë nënshkruar një seri marrëveshjesh në fushat kryesore, në një hap të madh drejt normalizimit të lidhjeve. Serbët në veriun e Kosovës do të gëzojnë të drejta më të mëdha përmes njërës nga marrëveshjet, ndërsa Kosova fiton kodin e saj ndërkombëtar.

Shefja e politikës së jashtme të BE-së, Federica Mogherini, e cila ndërmjetësoi, i quajti marrëveshjet "arritje pikë referimi". Kosova u nda nga Serbia në vitin 2008, një dekadë që nga një konflikt midis forcave serbe dhe rebelëve shqiptarë të Kosovës. Një fushatë e bombardimeve në Nato kundër Beogradit e detyroi në mënyrë efektive Serbinë të heqë dorë nga shteti, por ajo nuk e ka njohur zyrtarisht Kosovën.

Të dy palët aspirojnë të anëtarësohen në BE, e cila për Serbinë varet nga zbatimi i një marrëveshje të ndërmjetësuar nga BE në 2013 për normalizimin e lidhjeve me fqinjin e saj jugor”.

Përveç raportimit nga ngjarja, në rastet kur ajo vlerësohet me peshë të madhe, BBC del me analizë për ngjarjen. Në rastin konkret, BBC e vlerëson si më poshtë arritjen e kësaj marrëveshjeje:

Moment i ri për Serbinë dhe Kosovën - nga Guy Delauney, BBC News, Beograd

Sipas Marrëveshjes së Brukselit në Prill 2013, Serbia nuk e njohu pavarësinë e Kosovës, por ra dakord të bashkëpunojë në mënyra që do t'i lejonin asaj të funksiononte më shumë si një shtet sovran.

Të dy palët thonë se kanë marrë atë që dëshiruan nga marrëveshja e fundit.

Ministri i jashtëm i Kosovës tha se kjo është de facto njohje e Kosovës.

Kryeministri i Serbisë tha se siguroi përfaqësimin e serbëve etnikë në Kosovë. Ajo gjithashtu duhet të nënkuptojë që Serbia tani mund të ecë përpara me negociatat e saj për t'u anëtarësuar në BE.

"Kjo është një arritje e madhe për tërë Serbinë dhe do të thotë se nuk ka më pengesa, asgjë nuk qëndron në rrugën e Serbisë drejt Evropës," tha kryeministri serb Aleksandar Vuçiç . Z. Vuçiç tha që Komuniteti i Komunave Serbe do të ketë një asamble, president dhe një flamur.

Ministri i Jashtëm i Kosovës, Hashim Thaçi u citua të thoshte se Serbia "në një farë mënyre e kishte njohur Kosovën si shtet të pavarur".

Kosova ka një popullsi shumicë shqiptare, por sipas marrëveshjes 10 zona me popullsi të madhe serbe do të jenë në gjendje të menaxhojnë çështje të tilla si ekonomia lokale dhe arsimit".

Marrëveshja gjithashtu do t'i japë fund bezdisë për përdoruesit e telefonave celularë të Kosovës për të përdorur kodet ndërkombëtare Monaco ose Slloveni. Zonat me shumicë serbe në veri do të jenë ende në gjendje të përdorin kodet e thirrjeve serbe."

Figura 6.(Postimi i Ministrit të Jashtëm Hashim Thaci për lajmrin e kodit ndërkombëtar të Kosovës +383)

Të dy palët gjithashtu ranë dakord për mënyrën e ndarjes së Urës simbolike të Mitrovicës që ndan komunitetet shqiptare dhe serbe në veri. (Shiko këtu <https://www.bbc.com/news/world-europe-34059497>)

5.7 Pse deputetët e opozitës në Kosovë e mbushin paralementin me gaz lotsjellës

Përderisa cdo gjë po shkonte pothuajse drejt normalizimit të marrëdhënieve në mes dy shteteve Kosovës dhe Serbisë, opozita në Kosovë nuk pajtohet me këtë gjë, duke hedhur gaz lotsjellës e

duke mos e lënë që të zhvillohen seancat parlamentare. Për këtë raportonte edhe BBC, duke thënë:

“Prishtina mund të ketë njërin prej parlamenteve më të reja në botë - Kosova shpalli njëanshmëm pavarësinë e saj në 2008 - por javët e fundit ajo ka qenë një udhëheqës global në mosfunksionimin parlamentar.

Partitë e opozitës kanë përdorur gaz lotsjellës në sallën e debatit dhe i kanë përzënë deputetët nga parlamenti. Sekretari i Shtetit i SHBA John Kerry mbërriti në Prishtinë dy ditë pas incidentit të fundit.

Hedhja e gazit lotsjellës me siguri duket një mënyrë e jashtëzakonshme për të mbrojtur parimet demokratike. Megjithatë, kjo është ajo që pretendojnë të bëjnë partitë opozitare.

Vetëvendosje (Vetëvendosje), e udhëhequr nga Albin Kurti, dhe AAK (Aleanca për Ardhmërinë e Kosovës) të ish-kryeministrit Ramush Haradinaj thonë se qeveria ka mohuar debatin për marrëveshjet e bëra me Serbinë për normalizimin e marrëdhënieve.

"Ne vendosëm të përdorim këtë strategji - madje edhe gaz lotsjellës - sepse nuk kishim rrugë tjetër", thotë këshilltari politik i Z. Kurti, Arbër Zaimi. Udhëheqësi i partisë së tij aktualisht është në paraburgim për pjesëmarrje në sulme.

"Aksioni ynë në parlament dhe në sheshe po arrin mediat ndërkombëtare dhe vendimmarrësit ndërkombëtarë. Më parë, ata e panë Kosovën si jo shumë të rëndësishme kur ishte fjala për demokracinë ose mendimin e opozitës ose popullit. Tani ne kemi një petition të nënshkruar nga 200,000 qytetarë dhe shpresoj se mendimi ndërkombëtar do të ndryshojë "

Figura 7. (Deputetet e opozitës së Kosovës duke hedhur gaz lotsjellës në parlament)

Pas incidentit më të fundit të gazit lotsjellës, Bashkimi Evropian, i cili ka misionin e tij më të madh dhe më të kushtueshëm diplomatik në Prishtinë, lëshoi një deklaratë pa ekuivoke: "Ky lloj pengesë e dhunshme nuk është as e pranueshme, as nuk do të zgjidhë ndonjë problem për qytetarët e Kosovës. "

Një sondazh i opinionit në gazetën Koha Ditore këtë javë sugjeroi që Vetëvendosja e Z. Kurti tani është partia e dytë më e popullarizuar në Kosovë, pasi qëndrimi i saj i gjatë kundër ndërhyrjeve të huaja ka prekur një nerv popullor.

Katalizatori ishte një marrëveshje e arritur në gusht si pjesë e procesit të normalizimit midis Kosovës dhe Serbisë, i ndërmjetësuar nga BE.

Ajo u dha zonave me shumicë të serbëve etnikë një sasi të kufizuar të autonomisë mbi çështjet lokale dhe disa fonde nga Beogradi. Kjo ka ngritur kambanat mes shumicës etnike-shqiptare të Kosovës, të cilët kanë frikë nga një ndarje shkatërruese, e ngjashme me Bosnjën, mund të zhvillohet.

"Procesi nuk ishte gjithëpërfshirës apo transparent, që nga fillimi, dhe nuk adresonte nevojat e serbëve të Kosovës, por nevojat e Serbisë në Kosovë", thotë Besa Shahini, themeluese e Nismës Kosovare për Stabilitet dhe tani një analiste e pavarur. Ajo beson se ndërsa shumica e njerëzve nuk mbështesin taktikat e opozitës, ata janë të lodhur nga qasja e BE-së.

"Problemi me BE është se Dialogu i Brukselit është projekti i tyre, kështu që çdo kritikë ndaj tij ndjehet si një shqetësim personal ndaj [BE]. Si rezultat ata mbrojnë projektin verbërisht dhe dënojnë këdo që kritikon".

Figura 8. (Protestuesit e opozitës u mblohdhën ndërsa Albin Kurti u arrestua nga policia)

Por qeveria insiston që normalizimi i marrëdhënieve me Serbinë është e vetmja rrugëdalje. Pavarësia e Kosovës nuk është njohur nga pesë shtete anëtare të BE-së ose një numër i vendeve të tjera, përfshirë Brazilin, Kinën, Rusinë dhe Indinë.

Ajo nuk është anëtare e Kombeve të Bashkuara dhe madje nuk ka një kod ndërkombëtar të telefonimit, megjithëse do të kishte numrin e tij nën marrëveshjen e Brukselit.”

(Shiko këtu <https://www.bbc.com/news/world-europe-34986909>)

5.8 Kosova mbush 10 vjet , por çfarë ka ende nevojë të bëjë

BBC në një artikull flet për 10 vjetorin e Pavarësisë së Kosovës. Mirëpo ndër to tregon ende punët që Kosova duhet t'i kryej, ku disa prej tyre i ka shpalosur këtu:

Kosova shënon sot 10 vjetorin e lindjës, por si vendi i ri ka pak për të festuar. Guy Delauney thekson pesë qëllime që kombi në Ballkan ende shpreson dhe ka nevojë për të arritur.

Fitoni njohje ndërkombëtare

Mediat perëndimore shpesh japin përshtypjen se vetëm "Serbia dhe aleati i saj, Rusia" nuk kanë pranuar të njohin deklaratën e njëanshme të pavarësisë së Kosovës. Në fakt, shumë vende ende nuk e pranojnë plotësisht legjitimitetin e saj.

Ato përfshijnë vendin më të madh në botë për nga popullsia, Kina, India, dhe në mënyrë thelbësore - pesë shtete anëtare të Bashkimit Evropian më së shumti Spanja, kundërshtimi i së cilës është forcuar pas krizës së fundit në Kataloni.

Si rezultat, strategjia e fundit e Bashkimit Evropian për zgjerimin në Ballkanin Perëndimor mezi përmend Kosovën, edhe pse është teorikisht një "kandidat i mundshëm" për anëtarësim. "Njerëzit kanë humbur shpresën se gjërat mund të ndryshojnë," thotë analisti i politikave Agron Demi i Institutit GAP të Prishtinës.

"Ne kemi nevojë për njohjen e Qipros, Greqisë dhe tre vendeve të tjera të BE - dhe në të ardhmen e afërt nuk mendoj se do të ndodhë. Ne ende nuk kemi përmbushur shumë kritere të brendshme, veçanërisht luftimin e korrupsionit."

Jepni shpresë rinisë

Shkalla e papunësisë së të rinjve në Kosovë është rreth 60%. Vetëm të rinjtë e Bosnjës vuajnë më shumë. Por Kosova ka popullsinë më të re në Evropë ku rreth gjysma e njerëzve të saj janë nën moshën 25 vjeç.

Figura 9. (Fëmijët duke festuar festën e pavarësisë së Kosovës në sheshin e Prishtinës)

Shumë prej tyre janë të arsimuar dhe flasin shumë gjuhë. Por ka pak oferta për ta në Kosovë dhe udhëtimi jashtë vendit është i ndërlikuar nga betejat e Kosovës për njohje ndërkombëtare. Kosova është e vetmja pjesë e Ballkanit Perëndimor që nuk ka një marrëveshje liberalizimi me Bashkimin Evropian, e cila do të lejonte udhëtimin pa viza në zonën Shengen.

Pranimi i së kaluarës

Kosova drejtohet nga burrat që luftuan për pavarësinë e saj në vitet 1990. Të dy Presidenti Hashim Thaçi dhe Kryeministri Ramush Haradinaj, ishin udhëheqës të Ushtrisë Çlirimtare të Kosovës (UCK).

Z. Haradinaj është përballur dy herë me akuza për krime kundër njerëzimit në Gjykatën Penale Ndërkombëtare në Hagë. Ai u lirua në të dyja rastet. Vitin e kaluar, një gjykatë franceze refuzoi një kërkesë serbe për ekstradimin e z. Haradinaj në Beograd për t'u përballur me akuzat e krimeve të luftës atje.

Vetë Kosova ka rënë dakord për krijimin e një gjykate speciale në Hagë e cila do të gjykojë ish drejtuesit e UCK-së për krimet që dyshohet se janë kryer në vitet 1990.

Kishte lëvizje në parlament për të shfuqizuar gjykatën derisa diplomatët perëndimorë, të udhëhequr nga Shtetet e Bashkuara, sqaruan se do të kishte pasoja të rënda nëse Kosova refuzonte të bashkëpunonte. Tani zoti Haradinaj thotë se gjykata ende mund të dëshmojë të vërtetën .

"Kjo është një histori e pafund, për fat të keq. Por po, ne jemi të lumtur të pastrojmë të kaluarën tonë dhe t'i përgjigjemi drejtësisë, duke dëshmuar se për çfarë kemi qëndruar në atë kohë, kush ishim dhe atë që duam sot".

Zgjidhja me Serbinë

Serbia është e detyruar të normalizojë marrëdhëniet e saj me Kosovën para se të bëhet anëtare e Bashkimit Evropian. Janë 35 "kapituj" në negociatat e saj të pranimit njëra prej të cilave trajton në mënyrë specifike këtë çështje.

Por detyrimi funksionon në të dy mënyrat. Pas ndërmjetësimit të BE-së, Kosova ra dakord t'u jepte zonave me shumicën e banorëve etnikë-serbë një shkallë të autonomisë. Por kundërshtimi i brendshëm ndaj këtij lëshimi të supozuar për Serbinë ka qenë i ashpër - duke filluar nga protestat në rrugë deri tek deputetët që lëshojnë gaz lotsjellës në parlament.

Pra, marrëveshja mbetet e pazbatuar - dhe dyshimi i ndërsjellë midis shumicës shqiptare dhe pakicës serbe vazhdon. Kjo lejon që nacionalistët e të dy etnive të përdorin frikën për të manipuluar elektoratin.

Figura10. (Harta e Kosovës)

Këndimi në Eurovizion

Ish-ministri i jashtëm i Kosovës Petrit Selimi, shpesh do të paraqiste festivalin e muzikës së keqe si tokën e premtuar. Jo sepse Eurovizioni është kulmi i aftësisë artistike - por për shkak të legjitimitetit të dhuruar nga pjesëmarrja në ngjarje ndërkombëtare.

"Për të parë njerëzit që luajnë dhe përfaqësojnë Kosovën, kontribuon në një zhvendosje të narracionit në lidhje me shtetin kosovar," thotë Besa Luci, e cila bëri me sukses fushatën për Kosovën për të marrë pjesë në Olimpiadë dhe Kupën e Botës.

"Më në fund ka dikush tjetër që përfaqëson Kosovën. Klasa politike ka zhgënjyer njerëzit aq shumë sa e kanë refuzuar shtetin e Kosovës. Por këta atletë janë shembuj të mirë, duke i bërë njerëzit krenarë dhe duke përqafuar konceptin e shtetit."

(Shiko këtu <https://www.bbc.com/news/world-europe-43087349>)

5.9 Bisedimet Kosovë-Serbi: Pse shkëmbimi i tokës mund të sjelle ndarjen

BBC tregon gjithashtu edhe për teorinë e shkëmbimit të tokave në mes Kosovës dhe Serbisë, ku më poshtë shohim si e konkretizon këtë çështje:

Një moment historik apo një propozim që do të thoshte luftë? Spekulumet janë të shumta se të dy palët mund ta bëjnë konceptin zyrtar kur presidentët e tyre takohen për bisedime të planifikuara në Bruksel. Ideja duket e thjeshtë. Lugina e Preshevës në jug të Serbisë, ku popullsia është kryesisht etnike shqiptare, do t'i bashkohej Kosovës. Në kthim, Serbia do të rivendoste kontroll të plotë mbi zonën me shumicë etnike-serbe të Kosovës në veri të lumit Ibar, i cili përshkon zemrën e Mitrovicës.

Figurra 11. (Harta e Kosoves ku tregonë popullsinë e serbëve në Kosovë)

Përkrahësit thonë se një shkëmbim territori, potencialisht, do t'i jepte fund ngërçit i cili ka vazhduar për 10 vjet, pasi Kosova shpalli në mënyrë të njëanshme pavarësinë e saj nga Serbia.

"Ndryshimi i kufijve mund të duket shqetësues, por shumë e konsiderojnë atë si një zgjidhje praktike," thotë James Ker-Lindsay, një specialist i Ballkanit në Shkollën e Ekonomisë në Londër. "Nëse do të kishte një marrëveshje konsensuale midis dy palëve, do të hapte rrugën për një normalizim të plotë të marrëdhënieve midis Beogradit dhe Prishtinës dhe do të lejonte që Kosova më në fund të bëhej anëtare e Kombeve të Bashkuara."

Paraardhësi i zonjës Mogherini, Catherine Ashton, filloi bisedimet për normalizimin. Ajo i tha BBC së të dy presidentët po përpiqeshin të arrinin në një përfundim "por miratimi ndërkombëtar do të ishte çelësi i çdo marrëveshjeje.

Figura 12. (Presidentët e të dyja vendeve)

"Çelësi i zgjidhjes do të jetë se si Brukseli i përgjigjet. Ata do të shkojnë në Berlin dhe do të bisedojnë me Parisin dhe të tjerët. Në fund, bëhet fjalë për anëtarësimin në BE për të dy."

Gjermania ka qenë e zëshme në kundërshtimin e saj ndaj ndryshimeve të kufijve. Komisari i BE për zgjerimin, Johannes Hahn, ka folur për një "moment historik" për Serbinë dhe Kosovën.

Shqetësimet lokale janë çështje tjetër. Nacionalistët si në Serbi ashtu edhe në Kosovë do të hezitojnë të bëjnë një marrëveshje që i jep palës tjetër ndihmës.

Ish komandanti i Ushtrisë Çlirimtare të Kosovës dhe kryeministri aktual, Ramush Haradinaj, ka kundërshtuar me forcë, duke thënë se ndryshimi i kufijve do të çonte në luftë.

Shtetet e Bashkuara kanë treguar që nuk do të qëndrojnë në rrugën e ndonjë marrëveshjeje bilaterale.

(Shiko këtu <https://www.bbc.com/news/world-europe-45423835>)

5.10 Kosova godet Serbine me tarifën 100%

Kosova ka ngritur tarifat doganore 100% për importet serbe, duke fajësuar qeverinë në Beograd për ofertën e fundit të dështuar për t'u bashkuar me organizatën ndërkombëtare të policisë Interpol.

Serbia menjëherë paralajmëroi se vendimi do të ndalonte të gjithë tregtinë dhe Bashkimi Evropian tha se vendimi duhej të revokohej menjëherë. Por të dy janë pjesë e zonës së tregtisë së lirë CEFTA Ballkanike.

Tensionet midis dy fqinjëve u përhapën më 6 nëntor, kur Kosova vendosi një tarifë shtesë doganore 10% për Serbinë dhe Bosnjë-Hercegovinën, për kryerjen e një "fushate agresive".

Kosova u hidhërua me vendimin që disa shteteve të vogla ishin për ta anuluar njohjen e tyre të pavarësisë, dhe akuzoi Beogradin për orkestrimin e lëvizjeve.

Më shumë se 110 vende e njohin republikën me shumicë shqiptare, por Rusia dhe disa shtete anëtare të BE-së përfshirë Spanjën dhe Greqinë, jo.

Figura 13. (Mallrat që kalojnë si fillim në doganë)

Pasi asambleja e përgjithshme e Interpolit hodhi poshtë ofertën e tretë të Kosovës për anëtarësim në tre vjet, Kosova u ankua për një "fushatë të ashpër" të kryer nga Serbia kundër idesë së normalizimit të marrëdhënieve me provincën e saj të mëparshme. Kosova kishte shpenzuar një lobim prej 1.2 milion € për anëtarësimin në Interpol.

Kosova u tërhoq, duke rritur tarifat në 100% për Bosnjën, si dhe Serbinë. Autoriteteve u është thënë gjithashtu që të hiqnin disa produkte nga raftet nëse nuk i referoheshin Republikës së Kosovës.

Kosova importon rreth 400 milion € mallra nga Serbia në vit, kështu që vendimi për ta ndaluar në mënyrë efektive atë tregti do të dëmtojë të dy palët.

Presidenti Aleksandar Vucic mbledhi Këshillin Kombëtar të Sigurisë së Serbisë për të konsideruar një përgjigje. "Ne do të reagojmë në mënyrë racionale, të qetë dhe me përgjegjësi," tha ai më pas, raportoi faqja e internetit B92 e Serbisë. Ai gjithashtu do të takohet me liderët serbë të Kosovë

Megjithëse marrëdhëniet nuk janë aq të mira, të dy palët janë përfshirë në bisedimet e drejtuara nga BE për të normalizuar marrëdhëniet. Shefja e politikës së jashtme të BE-së, Federica Mogherini priti një takim në fillim të këtij muaji ku përfshihej lideri serb dhe presidenti i Kosovës Hashim Thaçi.

Kohët e fundit në shtator, pati spekulime të forta se të dy palët po konsideronin një shkëmbim të mundshëm tokash për t'i dhënë fund ngërçit mes tyre.

Në deklaratën e saj zonja Mogherini tha se tarifat tregtare të Kosovës ishin një "shkelje e qartë" e marrëveshjes tregtare Cefta e cila është edhe në tetë vende të tjera të Ballkanit Perëndimor.

"Qeveria e Kosovës duhet të revokojë menjëherë këto vendime," tha ajo.

Një zyrtar i BE tha se ata donin që masat të tërhiqeshin shpejt, kështu që puna mund të vazhdojë drejt normalizimit të marrëdhënieve, një parakusht për të dy palët për hyrjen në Bashkimin Evropian.

Shiko këtu <https://www.bbc.com/news/world-europe-46287975>

5.11 Ushtria e ëndrrave të Kosovës, nevrikosë shtetin fqinjë Sërbinë

BBC nuk lë pa përmendur edhe krijimin e ushtrisë së Kosovës, ku kemi edhe reagimin e shtetit fqinjë Sërbisë. Më poshtë kemi artikullin lidhur me këtë temë:

Kosova së pari ngriti një tarifë 100% për importet nga Serbia fqinje. Tani deputetët e saj kanë votuar për të krijuar një ushtri. Të dyja këto masa bien ndesh me paralajmërimet, kërcënimet dhe lutjet nga Bashkimi Evropian dhe NATO.

Votimi i ushtrisë kishte për qëllim kthimin e një force reagimi të armatosur lehtësisht në ushtrinë e vet profesionale 5,000 ushtarësh të Kosovës. Dy dekada pas tërheqjes së forcave serbe, siguria e Kosovës është ende e garantuar nga 4000 trupa të Nato-së, të njohura si KFOR.

Kryeministrja e Serbisë, Ana Brnabic është zemëruar aq shumë nga votat që madje ka folur për një përgjigje ushtarake. Presidenti i saj ka kërkuar mbështetje nga Rusia dhe Kina. Pas votimit, zonja Brnabic u mat më shumë duke premtuar se Serbia do të "qëndrojë në rrugën e saj të paqes dhe prosperitetit".

Serbia e shikon një forcë ushtarake të kontrolluar nga Prishtina si një kërcënim për pakicën etnike serbe me 120,000 banorë të Kosovës.

Figura 14. (Ushtarët e ushtrisë së Kosovës në detyrë)

Për NATO-n, votimi krijon një problem.

"Më vjen keq që vendimi për të filluar një ndryshim të mandatit të Forcës së Sigurisë së Kosovës u mor megjithë shqetësimet e shprehura nga Nato," tha Sekretari i Përgjithshëm Jens Stoltenberg.

Ai paralajmëroi se aleanca ushtarake perëndimore do të duhet të "rishqyrtojë nivelin e angazhimit të Nato-së me Forcën e Sigurisë së Kosovës".

Kosova pret misionin më të madh civil të Bashkimit Evropian, si dhe Kfor. Përfiton gjithashtu nga sasi masive të ndihmës ndërkombëtare.

Pra, ekzistonte një element i kafshimit të dorës që e ushqen Kosovën për gati dy dekada, kur Kryeministri Ramush Haradinaj akuzoi shefen e politikës së jashtme të BE-së, Federica Mogherini për "mbytje" të bisedimeve.

"Ajo e ka shndërruar dialogun për normalizimin në një dialog mbi territoret. Kjo i ka shkaktuar dëm rajonit tonë," tha ai.

Dalja e tij ishte më pak për ndonjë ndërrim të territorit, të cilin zoti Haradinaj e ka kundërshtuar ashpër, dhe më shumë një përgjigje ndaj qortimeve të përsëritura të Bashkimit Evropian në lidhje me vendosjen e njëanshme të Kosovës për taksat mbi importet serbe dhe boshnjake.

"Kjo përfundimisht shkon kundër frymës dhe letrës së bashkëpunimit në rajon," tha zonja Mogherini.

"Unë do të prisja që qeveria e Kosovës të revokojë këtë vendim. Por unë jam akoma e sigurt se të dy palët mund të vazhdojnë me fryt të dialogut."

Një pikë e ndritshme për Prishtinën është se SH.B.A., mbase e parashikueshme jashtë hapit me Brukselin dhe Nato, ka miratuar formimin e një ushtrie.

Ambasadori i saj në Kosovë, Philip Kosnett, ripohoi mbështetjen e SHBA për ndryshimet, duke e quajtur atë "të drejtë sovrane të Kosovës". Por ai theksoi se kalimi në një ushtri të rregullt do të ishte një proces "gradual" që kërkon 10 vjet për të përfunduar.

(Shiko këtu <https://www.bbc.com/news/world-europe-46551471>)

5.12 Takimi i një shqiptari dhe një serbeje

BBC ka përgatitur edhe një video material (dokumentar) ku tregon për një shqiptar dhe një vajzë serbe.

Në qytetin e Mitrovicës jetojnë dy popujë me kultura të ndryshme , shqiptarët në njërin anë të urës të lumit Ibër dhe serbet në pjesën tjetër. Gjatë intervistës të zhvilluar, Ariani me origjinë shqiptare tregon se si gjatë luftës kishe qenë i vogël dhe nuk mban mend asgjë edhe pse xhaxhi i kishte vdekur gjatë luftës me Serbinë. Ai thotë ‘ E kaluara nuk duhet të harrohet , por kjo nuk do të thotë që ne nuk duhet të bëjmë mirë.’

Në anën tjetër Selena me origjinë serbe gjatë intervistës thotë që ‘Nëse duhet të jetojmë këtu është mirë të jetojmë së bashku’. E pyetur nga gazetarja se si është të jetosh në Mitrovicë thotë: ‘Është problematike sepse ne mendojmë që shqiptarët nuk i duan serbet dhe ata mendojnë që ne nuk i duam shqiptarët’.Mirëpo pas disa hezitimeve Ariani dhe Selena vendosën që të filsnin së bashku ku vendi ku u takuan ishte ura e lumit Ibër.

Pasi që takohen dhe bisedojne Ariani i drejtohet Selenës: ‘Disa nga ne janë në urrejtje me ju, disa nga ju janë në urrejtje me neve. Është mirë që të ecim përpara dhe ta lëmë të shkuarën mbrapa’, ku të njëjtën gjë mendon edhe Selena. Mirëpo kur Ariani tha qe nuk duhet ta harrojmë të kaluarën por ta lëmë mbrapa Selena nuk u pajtua. Ajo tha se nëse nuk e harrojmë do të mbetemi këtu ku jemi. ‘Edhe pse nuk e harrojmë të shkuarën, nuk do të thotë të mos bashkëpunojmë apo të punojme me ju’ . Por me një përgjigje të Selenes edhe Arianin e bëri te qeshi ‘Ju keni mendimin tuaj, une mendoj ndryshe’.

Edhe pse një gjeneratë e pasluftes dhe me origjine të ndryshme, të dy palët duan që të kenë paqe në mes vete, pa marrë parasysh mospajtimet në mes dy shteteve.

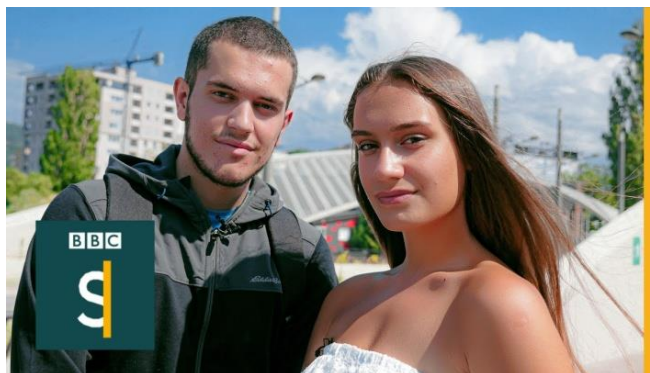

Figura 15. (Ariani dhe Selena në urën e lumit Ibër)

(Shiko këtu <https://www.youtube.com/watch?v=fRS7c4j6nFE>)

6 KONKLuzionet dhe Rekomandimet

BBC është ndër mëdiat kryesore me ndikim global. Ajo transmeton programet në televizion, radio dhe internet. Misioni i BBC-së është: të informojë, edukojë dhe argëtojë.

BBC është një korporatë publike që funksionon si një transmetues i shërbimit publik, gjë që parashihet më dokumentet përkatëse shtetërore. BBC-së i kërkohet nga statuti i saj të jetë e lirë nga ndikimi politik dhe tregtar. BBC është një korporatë nominalisht e pavarur, nga ndërhyrjet e drejtpërdrejta të qeverisë.

BBC ka mjaftë ndikim edhe në mbarë botën . Edhe pse në fillim kishte vëtëm audiencë angleze, tani ka vëmendjen e gjithë botës lidhur me raportimet që i bënë. Ajo raporton lajme nga më të ndryshmet në mbarë globin. Është njëra ndër mëdiat ndërkombëtare që ka mjaftë ndikim në krijimin e opinionit publik lidhur me çështje të caktuara.

Të njëjtën gjë e tregon edhe me rastin e dialogut ndërmjet Serbisë dhe Kosovës. Raporti për dialogun dëshmon zbatimin e parimeve profesionale të raportimit të BBC-së. Në raportimin për dialogun informohemi për shumë ngjarje të këtij procesi; tregohen marrëdhëniet në mes të dy vendeve, tensionimet e të dy vendeve dhe ndërhyrjen e shteteve perëndimore për gjetjen e një zgjidhjeje që do t'i kënaqte të dy palët.

Në fund nga BBC del se raportimi së pari për dialogun është bërë bazuar në parimet e BBC-së. Aty ka shumë sfond dhe tregohet për dialogun nga fillimet e tij, takimet e para të përfaqësuesve politikë, flet për arritjet e disa marrëveshjeve, gjithashtu tregon edhe për probleme brenda Kosovës, të metat që duhen të përmirësohen, po ashtu flet edhe për taksën dhe për ushtrinë, por në të njëjtën kohë këmi edhe reagimet e vendit fqinjë Serbisë dhe shteteve perëndimore. Për më tepër tregon në detaje të gjitha këto ngjarje që audienca që i përcjellë të ketë opinionet sa më të sakta lidhur më temën e dialogut Kosovë-Serbi.

Pra, raportimi i BBC-së është shumë gjithpërfshirës, i detajuar dhe i përqendruar te elementet kryesore të këtij procesi, të vendosur në kontekstin më të gjerë shoqëror, historik, rajonal dhe ndërkombëtar. Mënyrat e tilla të raportimit shërbejnë si modele që do t'ia vlente të ndiqeshin edhe nga media të tjera të zhvilluara brenda Kosovës dhe të vendeve tjera.

REFERENCAT

Tekstet shkencore:

Philip Seib (2002) The Global Journalist. Lanham, Maryland United States. Rowman and Littlefield publishers.

Burimet e internetit:

- <https://www.bbc.com/aboutthebbc/governance/charter> (Gjendja 17.11.2019)
- <https://www.newworldencyclopedia.org/entry/BBC> (Gjendja 20.11.2019)
- <https://www.bbc.com/aboutthebbc/governance/mission> (Gjendja 01.12.2019)
- <http://kdi-kosova.org/wp-content/uploads/2018/03/18-Sfidat-FINAL-ALB-06.pdf> (Gjendja 14.12.2019)
- <https://www.bbc.com/aboutthebbc/whatwedo/worldservice> (Gjendja 04.01.2020)
- <https://www.bbc.com/news/world-europe-20009608> (Gjendja 08.01.2020)
- <https://www.bbc.com/news/world-europe-22010972> (Gjendja 17.01.2020)
- <https://www.bbc.com/news/av/world-radio-and-tv-22062983/kosovo-wants-good-neighbourly-relations-with-serbia> (Gjendja 24.01.2020)
- <https://www.bbc.com/news/world-europe-22222624> (Gjendja 10.02.2020)
- <https://www.bbc.com/news/world-europe-29985048> (Gjendja 15.02.2020)
- <https://www.bbc.com/news/world-europe-34059497> (Gjendja 24.02.2020)
- <https://www.bbc.com/news/world-europe-34986909> (Gjendja 28.02.2020)
- <https://www.bbc.com/news/world-europe-43087349> (Gjendja 04.03.2020)
- <https://www.bbc.com/news/world-europe-45423835> (Gjendja 10.03.2020)
- <https://www.bbc.com/news/world-europe-46287975> (Gjendja 17.03.2020)
- <https://www.bbc.com/news/world-europe-46551471> (Gjendja 20.03.2020)
- <https://www.youtube.com/watch?v=fRS7c4j6nFE> (Gjendja 22.03.2020)

